

Függetlenség szemle

SZERKESZTI ÉS KIADJA: Dr HEGYMEGI KISS PÁL

A nógrádi igazság

Azt a küzdelmet, amelyet a legutóbbi parlamenti leszavaztatás után a leszavazásban résztvevő egységspárti képviselők ellen folytattak, Nógrádban akarták tetőponthoz juttatni, oly módon hogy a vármegye szavazzon bizalmatlanságot képviselőinek, akik a magyar alkotmányosság érdekében aggályaikat kifejezésre juttatták.

A bizalmatlansági indítvány nem sikerült, Sztranyavszky Sándorék fölényes győzelemmel kerültek ki a hajszából, amely nyilvánvalóan igazolja azt is, hogy Nógrád vármegyében nem a pillanatnyi hangulatok irányítják az eseményeket. Az indítvány veszedelmes is volt, éppen alkotmányjogi és parlamentáris szempontból, mert a képviselőket a nép választotta és nem az autonómia. A képviselőknek utasításokat adni nem lehet, képviselőknek meggyőződésük szerint kell az ország és a haza javát szolgálni.

Még az lehet, hogy egységspárti pártszervezetek haragudjanak, ha egy képviselő nem a szájuk ize szerint jár el, de az autonómiát ilyen politikai küzdelmekbe belevinni nem lehet és nem szabad. — Nagyon gyűlölködő agyban fogamhatott meg az akció, amely balsikerrel járt.

A kilépett jobboldali képviselőknek most már nagy feladatuk van. — A választások előtt össze kell szedelőzködniök, az ország külső és belső függetlenségéért, a tözsgyökös magyar javáért, boldogulásáért sikra kell szállniuk. Ki kell bontaniuk a zászlót, élére kell állni annak a küzdelemnek, — amely azt akarja, hogy ebben az országban a magyar fajta mindenütt többségben és erőben legyen.

A politikai élet eseményei

Ciánó gróf Pesten

A politikai élet legfontosabb eseménye, hogy Magyarország nagy barátja, Ciánó meglátogatott bennünket. Hálával kell lennünk a belvederi döntőbíró iránt, aki igazságunknak egy részét nekünk megadta és aki bizonyára elő is segíti, hogy azt megtarthassuk.

Az ünnepeken Livül nem szivárgott ki semmi sem azokról a tanácskozásokról, amelyeket a kormány az olasz külügyminiszterrel itt folytatott, amelyek mint hogy Csáky külügyminiszter meghívása igazolja, még folytatódnak is. A magyar kormány bizonyára viseli a felelősséget, hogy ezen tanácskozásnak nyilvánosságra hozatalát mellőzte.

Biró Pál köröztetése

A másik jelentős esemény a Rimamurányi igazgatójának Biró Pálnak köröztetése, aki ugylátszik mégis hibát követett el, még pedig súlyosat, mert mandátumáról is lemondott. Ezt a köröztést megelőzte Mikecz igazságügyminiszter s Biró Pál ügyvédiének Ulain Ferencnek hírlapi csatája, amely végül is békésen végződött. Biró Pál rettenetes gazdasági hatalom volt Magyarországon. Nyilvánvaló tehát, hogy szükséges, hogy ügyét so ronkivül lássák el. Derítsék ki a kiderítendőket és ha bűnös, gazdasági súlyához képest lakoljon is meg. Kormánybiztos kreasásával ez a cél el nem éretik, szükséges, hogy minél előbb a bíróság döntse el az ügyet és büntessen, ha a törvény értelmében a büntetés szükséges.

Az új gazdasági hatalmasságok

A harmadik fontos esemény, bár cáfolat is szól róla, hogy a Duna Gőzhajózási Társaság új vezetőt kapott a német kisebbségi

párt vezérében. Aki a Dunagőzhajózási Társaság felett rendelkezik, annak hatalmas Magyarországon óriási, nemcsak a Duna felett disponál a Társaság kezében lévő vagyon komplexum, hanem a pécsi bányák felett is, ahol magyar munkások dolgoznak.

Külön érdekes ha az új gazdasági hatalmasságokat vizsgáljuk:

A Duna Gőzhajózási Társaság vezetőjén kívül ott látjuk, mint óriási gazdasági hatalommal rendelkezőt Wünscher Frigvest a Hangya fejt, akinek szokatlan ügyes üzleti érzéke, amellet fegyvelemjárására képes volta és a mai gazdasági politikánk óriási hatalmat adtak a kezébe. Kiválóságait tisztelve is, meg kell említenünk, hogy a mai időkben ennek a hatalomnak egy részét szeretnénk olyan férfiak kezébe is látni, akik a tözsgyökös magyar elemhez tartoznak s szeretnénk egy kimutatást kapni fajszerinti beosztáson alapulólag a Hangya alkalmazottokról. Kíváncsiak vagyunk hány tözsgyökös magyar van a Hangyánál és milyenek azoknak előhaladási viszonyai.

A harmadik nagy gazdasági hatalom, akinek legutóbb Rác Kál mánnal a nyilas képviselővel volt összeütközése. Mecser András, ki a politikai életbe tehetségén és erején felüli nagy hatalomra tett szert, akinek kezében a gazdasági érdekeltségek is, különösen kiviteli lehetőségek őrszála folyik össze és aki a politikában szokatlan fegyverrel küzd, az ellenfél kiirtása rendszeren a programja.

Mecser András kiirt férfiakat a magyar közéletből. Hivatkozunk debreceni választási beszédjére, hivi, tisztelői, Kánya távozását is neki tulajdonítják. Legutóbb Mayer Jánost emelte ki a földművelésügyi bizottság elnöki székéből. Mecser a német magyar kapcsolatokban diktató szerepet játszik.

Erősen antiszemita és nem volt tehát Rác Kálmánnak igaza, mikor őt főzsidónak nevezte. Az igaz, hogy a csengeri mandátumot viléz Gyene Páltól, majd Hegyemegi Kiss

Páltól épen a zsidók segítségével szedte el, több mint ezer zsidó szavazatot kapván meg két alkalommal a csengeri kerületben. Az új zsidó törvény tehát nem kedvez Mecser csengeri mandátumának.

Közelegnek a választások

Következnek is a választások. Februárban, megkezdődik a nagy harc, a magyar fajtának a szabadságharca, a magyar elgondolások, a magyar alkotmányosság mellett vajjon mennyi képviselőt tud bevinni a mai új világba. Bizonyítják ezt azon események is, hogy a miniszterelnökségbe a debreceni gárda mind nagyobb és nagyobb számban helyezkedik el és valószínűleg a választások a szokott debreceni módszer szerint történnek.

Utolsónak a zsidótörvényről beszélhetnénk, azonban sajnos váratlanul elnapolták a Házát, nem tudjuk mi okból.

A földreformról nagyon sokat beszélnek, nagyon sokat ígérnek, tisztázva a kérdések még ezen a téren nincsenek.

Sok a kinevezési jog a felvidéki közigazgatásról szóló rendeletben

Megjelent a felvidéki közigazgatásról szóló rendelet is. A megyei gondolat mégis csak győzött. Igaza volt és érdeme ez Sztranyavszky Sándornak. Nem maradt meg a Benes-féle zsupánrendszer.

Csak azt nem értjük, hogy az autonómia összeállításában miért van annyi kinevezési jogkör statuálva, mint amennyi ebben a rendeletben statuáltatott s a szervezés és az autonómiának joga miért nem

kerül teljes mértékben az adó fizető lakosság kezébe.

Mi az átmeneti intézkedésekben sem lettünk volna ilyen óvatosak, érvényt szereztünk volna a magyar közigazgatás szinte évezredes alapelveinek.

Szüllő Géza hivatása

A felvidéki képviselőket perrenomé ismerjük, kiváló magyar emberek, — azonban az utóbbi időben csak Jaross Andor tűnt fel, mint aki ugylátszik vállalta s megkapta a megbízást a felvidéki kérdés rendezésére.

A kiadott közigazgatási rendelet, amellyel külön fogunk foglalkozni, a mi várakozásunkat nem elágitotta ki, — mert autonom sérelmeket látunk benne, épp a felvidéki lakosság szempontjait nézve is.

Őszintén sajnáljuk, hogy Szüllő Géza, aki a felvidéki mozgalmaknak kezdetől fogva vezetője volt, nem került be a magyar alsóházba, — hanem a felsőházba vitték be.

Mi úgy érezzük, hogy Szüllő Géza a magyar közélet számára bizonyos fokig el lett tetetve. Pedig az objektivitására, széles látókörére, megfontoltságára, erős alkotmánytisztetetére nagyon is szüksége lenne a magyar törvényhozásnak. Amellett európai, széles látókörű államférfi is.

Nagyon jó volna, ha a magyar ellenzék Szüllő Gézát képviselőnek valahová megválasztaná és a háttérbe állana. Azt a társadalmi és politikai széthuzást, amely most van, a Szüllő Géza egyénisége volna képes megszüntetni és a nemzetet nagy, egységes munkára összefogni.

Zsidótörvény

Megjelent az új zsidótörvény. Intézkedéseit a napilapok széles hasábjain ismertetik. Az egységes párt egyhangulag elfogadta.

Most már ezzel a kérdéssel félig rendben vagyunk, ha a parlament is így tartja jónak. Azonban kívánnunk kell, hogy a másik felét is alkossák meg ennek a törvénynek, — tehát hozzanak olyan szabályokat, amelyek biztosítják, hogy a zsidók helyére a törzssőkös magyarság tagjai jutnak be, mert magyar faji szempontból erre is szükség van.

Terjeszd lapunkat!!!

Imrédy takarékosági jelszava

A minap Imrédy miniszterelnök beszéd keretében megismételte többször hangoztatott nézetét, hogy mi szegény nemzet vagyunk és így takarékosan fényezés nélkül kell élnünk. Ehhez a megállapításhoz bizonyára mindenki hozzájárul, nagy hiba volna azonban ezt az elvet tulhajtani és abból egy világnézetet kovácsolni.

Nézzünk csak ennek a kérdésnek a mélyére és állapítsuk meg, hogy mely téren kellene a fényűzést korlátozni. A színházakat, hangversenyeket, mozikat bizonyára a miniszterelnök ur sem tekinti luxusintézményeknek. Az étkezés terén folytatott pazarlás évében, ivásban a múlt emléke csupán nemcsak azért, mert kevés ember engedheti meg magának, hanem azért is, mert a túltáplálkozásnak a szervezetre való káros hatását az orvosi körök annyira átvitték a köztudatba és a karcsu testalkat oly általános esztétikai követelménnyé vált, hogy a tehetősebb polgárok is önként lemondtak a bőséges táplálkozásról. Általános a panasz, hogy a szállodák és vendéglők üresek, ezen a téren tehát bizonyára nem uralodik fényűzés.

A lakáskultúra terén sem találunk fényűzést, azt pedig, hogy a modern házak szellős, világos lakásokat teremtenek senki sem fogja kifogásolni. Egyébként az építkezési tevékenység, mint 45 ipar foglalkoztatási kulcsa olyan nemzetgazdasági szükséglet, hogy annak fejlesztése tekintetében minden tényező egyet ért.

Ami a ruházódást illeti, úgy tény, hogy a magyar polgári osztály, férfiak éppúgy, mint a nők, a világ legjobban öltözött emberei közé tartozik. Az is tény azonban, hogy ezt a nivót egészen hihetetlennek látszó csekély anyagi eszközökkel érik el. Egy elegánsan öltözködő magyar asszony a felét sem adja ki annak az összegnek, melyet hasonlóan öltözködő angol nő kifizet. Az elsőrangú magyar művészi érzék a magyar varrónők ügyessége, izlése és olcsósága teszi ezt a csodát lehetővé. Nem tagadható, hogy vannak olyanok is, kik anyagi erejükön felüli összegeket fordítanak ruházódásukra és inkább más szükségletekről mondanak le, — de hát azt hisszük, hogy ilyen esetek nemcsak hazánkban, hanem minden országban előfordulnak. Hátra van még a kávéházak és mulatóhelyek kérdése.

A kávéházak tekintetében elterjedt a vélemények arról, hogy ezek a speciális magyar viszonyok között fényűzési helyeknek tekintendők. Minálunk nincs club élet mint külföldön, a kölcsönös meghívások is kimentek a divatból és így az emberek a kávéházban találkoznak — nem fényűzési, hanem ellenkezőleg: takarékosági szempontból, mert sokkal olcsóbb kávéért 1 pengőt fizetni, mint négy öt látogatót otthon megvendégelni. Azonkívül a lakások nagy részének primitív és barátságatlan volta következtében, a lakosság széles köreiből lelkiszükségletet is képez egy jól világított és fűtött ujságokkal felszerelt helyiség látogatás. E sorok írója évenként

egyszer kétszer kerül kávéházba s így nem subjektív hajlamairól, hanem objektív megfigyeléseiről számol be.

Nem szabad az idegenforgalmi szempontokat sem figyelmen kívül hagyni. Az 1937. évben az idegenek becslés szerint körülbelül 30 millió pengő idegen valutát hoztak be az országba, tehát többet, mint bor, baromfi és gyümölcskivitelünk összesen. Az idegenek nemcsak a főváros és az ország egyes vidékeinek szépsége miatt jönnek hozzánk, hanem nagyrészt azért is, mert kávéházaink, mulatóhelyeink, a cigányzene, a lakosság vidám élete és barátságos volta, mely az egész világon közzismert, nagy vonzóerőt gyako-

rol. Talán hiba volna erről a nagy aktivumról lemondani, vagy azt csökkenteni.

Mindent összefoglalva arra a megállapításra jutunk, hogy Magyarországon komoly kifogás alá eső fényűzésről nincs szó és csak azok életmódja kifogásolható, kik erejükön felül költenek. A tehetősebb polgárok költsége, az iparban szórakozó és mulatóhelyeken működő emberek ezreinek nyújt foglalkozást és így egy aszkéta rendszerű életmód propagálása illetve bevezetése a munkanélküliség lényeges növekedésére, az idegenforgalom csökkenésére és valutavesztésre és egyéb súlyos gazdasági hátrányokra vezetne.

Az értelmiségi foglalkozások helyzete a különböző fajok szerint

A „Sárkány” című lapban igen érdekes cikk jelent meg arról, hogy az értelmiségi foglalkozásokban elhelyezkedettek milyen arányban állanak egymás között, mennyi a törzssőkös magyar, mennyi az árja és mennyi a zsidó.

Ezen számítások szerint: a közigazgatási szolgálatban a zsidóság 17 százalékban, a szabadfoglalkozású nem hivatali értelmiségben 186 százalékban,

a gazdasági értelmiségben 442 százalékban lett megállapítva.

Ha mindegyik értelmiségi kategóriánál arányszámításunk százszázalékos bázisból levonja a zsidók százalékszámait és a fennmaradó 983 százalékot, 814 százalékot, illetőleg 558 százalékot, mint egyesített keresztény hányadot a fent kimutatott és a hivatali értelmiségre nézve jellemzőként megállapított részarányok alapján választott szét, — akkor a következő reális becslést kapjuk:

Az egyes elemek aránya	A hivatali értelmiség körében	A szabadfoglalkozású értelmiség körében	A gazdasági értelmiség körében
	százalék		
A törzssőkösöké	42,2	34,9	23,9
Az árjáké	56,1	46,5	31,9
ebből németárja	33,0	27,3	18,7
szlávárja	17,6	14,6	10,0
egyéb árja	5,5	4,6	3,2

Ezen összeállítás mutatja, hogy a törzssőkös magyarság minden egyes értelmiségi kategóriánál kisebbségben van. Pedig tulajdonképpen hi-

vatva volna az ország sorsát irányítani.

Az árszág birja az abszolút többséget.

Kivánatos a kisipar erősebb támogatása

Az 1937. évi statisztikai adatokat összehasonlítjuk az 1938. évi statisztikai adatokkal a kisipari export szemszögéből nézve, akkor azt tapasztalhatjuk, hogy a kisiparunk arányosan és erőteljesen vesz részt valutaszerezés terén.

Mig 1937. esztendejében a kisipar 500 ezer pengő értékű portékát exportált, addig 1938. év első felében ez az export 425 ezer pengőre ugrott. Lényeges szempont az, hogy ennek az összegnek 83 százaléka nemes valutában folyt be a Magyar Nemzeti Bank kasszájába. Sajnos, a kisipari export csak az utóbbi esztendőben kezdett kifejlődni, ami-

dőn a kisipar belső fogyasztása inkább hanyatlott s így kénytelenek voltak már egzisztenciális szempontból is más elhelyezési lehetőségeket keresni. Ez sikerült is, amit legjobban a statisztikai adatok igazolnak. A kormány most már tényleg komolyan foglalkozzék a kisipar támogatásával és felsegítésével, ez mindenestre kihatással is lesz a jövőben a kisipar fokozottabb exportjára.

Előfizetési ára egy évre 6 pengő
Jogi személyeknek egy évre 25— pengő
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV. Ferenciek tere 9
Telefon: 187—995

Felelős szerkesztő és kiadó:
Dr. Hegymegi Kiss Pál
Deutsch-Nyomda, Debrecen, Piac uca 77.

A megszüntetett táj- és népkutatás

A táj és népkutató központ megszüntetése kínos incidenst támasztott. Megtámadta az OMGE elnöke a kiállítást, majd Teleky Pál fel is oszlatta. A parlamentben is interpelláltak, azonban végtelen sajnálatos, hogy egyik e kérdéshez hozzányúltak, tudományos előadás alapján egyszerűen tudomásul vették a választ.

Magyary Zoltán egyetemi tanár a következő nyilatkozatot tette közzé a napilapokban:

Gróf Teleky Pál miniszter ur december 5-én még hozzájárult ahhoz, hogy a kiállítást, amelynek helyiségeit a székesfevárosi eredetileg december 8-ig bocsátotta rendelkezésre, december 11-ig meghosszabbítja. Ezután történhetek ezek az események, amelyek miatt a Táj és Népkutató Központ kiállításának bezárását először 10-ére, majd 9-ére tette át.

— Én már 6-án megírtam lemondásomat és 7-én reggel átadtam a miniszter urnak. Az OMGE-nek vasárnapi közgyűlése óta már kétségtelen, hogy az OMGE elnökségének ebben a fordulatban része volt.

— A kiállítás minden adatért helytállunk! Az adatokat senki sem kifogásolta, megbízhatóságunkra bízottak, hogy a Központi Statisztikai Hivatal kiadványai alapján készülték, részben az én intézetemben, részben gróf Teleky Pál földrajzi intézetében és azokat két nappal a kiállítás megnyitása előtt maga a miniszter is megnézte. Az volt a cél, hogy a nemzeti élet nagy kérdéseinek helyes megítéléséhez szolgáló számszerű és ténybeli adatokat fejtárjuk és ezáltal a feltevések és a felületesség ingoványos alapjáról a konkrét adatokra átvezessük. A visszhangból megállapítható, hogy ezt a célunkat a közönség és a szakkörök is megértették. Az OMGE fellépésében azonban olyan felfogás nyilvánul meg, amely érthető és tiszteletreméltó, de az ettől eltérő felfogás is jogos.

— Én a történetekkel kapcsolatban a magam részéről a konzervatív politikának azt a definícióját vonom le, hogy a konzervativizmus csak akkor éri el célját, ha nem a meglévő állapotok és a meglévő pozíciók fenntartására, hanem arra törekszik, hogy a közállapotokat mindig akként fejlessze, hogy az emberek tömegéről feltehesse, hogy az azokhoz kritikus helyzetekben is józanul és önérdékből ragaszkodhatnak.

Érdekes az a füzet, amelyben a kiállítás kibocsátott, amely a következő két jelígt tartalmazza az első oldalon:

„Én nem hízelkedhetem, édes nemzetem, tenéked, hogy hazugsággal dicsérellek. Hanem én megmondom magadnak fogyatkozásodat olyan szívvél és szándékkal, hogy megismerve magad is, reformáld véteidet.”

ZRINYI MIKLÓS

„Igazságokat, habár keserűk is, végre himondani nemcsak hasznos, sőt szükséges; mert az önismeret minden előmenetel s jobbulásnak legelső kezdete. Kellemetlign ugyan, de józanabb hಂಬелlítől, rokontul hallani, mint inkább idegen dorgálóra várnai.”

SZÉCHENYI ISTVÁN

De érdekesek azok a megállapítások is, amelyeket a tájkutató központ ezen füzeté tartalmaz, de idézzük magat a füzetet:

Összesen 3376 ötszáz holdon felüli nagybirtok van 5234 148 kat. hold területtel. Ezzel szemben az öt holdon aluli törpebirtokok száma 1440 750 és a területe csak 1933 345 kat. hold. A két véglet között az átmeneti birtokkategóriák sem kedvezőbbek s így birtokmegoszlásunk tagadhatatlanul feudális színezetű — a száz holdon felüli birtokok és bérlők 25 139 főnyi (családostul együtt) kis csoportja az ország területének majdnem a felét, 7 485 777 kat. holdat mondhat a magáénak — s gazdasági, társadalmi és szociális szempontból egyaránt tarthatatlan.

Amely agrártársadalomban a birtok kevesek kezében halmozódik össze, ezekkel szemben a földre-éhes birtoktalanok nagy tömege és az örökös szolgaság érzésével dolgozó munkások hada állván: élessé lesz az osztályok ellentéte és áthidalhatatlanná is, mert az ilyen társadalomban nem alakulhatnak ki elegendőképpen az egyik osztályból a másikba átmenetet biztosító földbirtokformák; a közép- és a kisbirtokok. A nincstelen tömegek számára felemelkedési lehetőség nincs. Az osztályok kötöttsége megrévvé, osztályérdeket szolgálóvá teszi a jogot. A jogától és az emelkedés lehetőségétől megfosztott alsó osztály reménytelen állapotba elkeseríti, a vagyon ellenségévé teszi, de a föld és nép diszharmonikus viszonya egyéb káros következményekkel is jár: egyik oldalon a fényűzés túlzásaiba, élvezetek hajhászásába merülő, néhány embert számláló legfelsőbb rendet teremt, a másik oldalon még a legelembb szükségletek kielégítésére is képtelenné teszi az emberek százazreit, megrikítja a népséget és meglassítja a szaporodást...

A terület és népesség egymáshoz való viszonyát a népsűrűség jelzi. Magyarországon eddig csak az összes lakosság figyelembevételével készült népsűrűségi kimutatás, illetve térkép. mi megcsináltuk az agrárlakosság népsűrűségi térképét. Három magas agrárnépességű terület van az országban:

I. Nyírség, II. Mátra-Bükkalja, Ceglédig, III. Zala.

A Nyírség keleteurópai jellemvonásokban gazdag táj. Magyarországon itt van a legmagasabb szaporodás, átlag 20 ezreléken felül. A nagy szaporodás mellett nagy arányú analfabétizmussal találkozunk. A Nyírségben emellett még a nyomorúság is igen nagy és az

orthodox zsidók jelenléte; úgy-hogy a bukovinai és galíciai magas népsűrűségi tájakhoz teszik hasonlóvá ezek a jelenségek.

A Mátra és Bükk lejtőitől délre, a Ceglédig terjedő és egyre keskenyedő tájnak magyar jellege és a Nyírségnél is magasabb népsűrűsége van. — A tájat dinamikus élete, de egyben az életformák sokfélesége, nagy proletártömegek, földéhség és elvándorlás jellemzik. Valamikor a török háborúk alatt itt zsúfolódott össze a lakosság, azok megszünte után pedig innen áradt szét az Alföldre és a Duna-Tisza közére.

Zalában a túlfeszített életkerekben erősen szaporodó lakosság a jellemző. — Ezen a területen a természeti adottságok folytán az ősi táj viszonylag keveset változott. Ma is erdős, ligetes, esős, dus növényzetű parktáj és ebben az eleven, tehát rugalmas környezetben, melyet ellenség sem igen háborgatott, a népszaporodás fontossága mind a mai napig fennmaradt. A folytonos szaporodás azonban szüntőig megtöltötte, sőt ma már túl

is feszíti a kereteket és könnyen lehetséges, hogy végül is szétveti azokat.

A három magas népsűrűségű táj mellett sok a ritkán lakott terület az országban. Így elsősorban a tipikus nagybirtok vidékek (Féjér, Komárom, Somogy, Moson, dunántúli megyék Tiszamente stb.) és az egykés területek (ormánság, Sárköz), ahol a mostoha környezet és a nagybirtokok halálgyűrűje állította meg a szaporodást, vagy a parasztelek-forma csődje borult rá sötét feilegenként a bölcsőkre. Ritkán lakottak még az Alföld homoktól, víztől frissen hódított részei pl. a Kiskunság és a Tiszántul szikesei.

Mindezek őszintén tájékoztatnak bennünket a kiállítást rendezők felfogásáról, melyet erőteljes közrehatás folytán gróf Teleky Pál meg nem felelőnek ítél. A kiállítást feloszlatta, mi azonban a magyar nép érdekében a kiállítást nagyon megfelelőnek tartottuk és nagyon sajnáljuk, hogy feloszlátódott egy tudományos szervezet, amely a magyar élet igazságos követeléseit tudományos alapon tárta fel.

Kétféle lap a kizgazdapártban

Érdekes helyzet van a Független kizgazda pártban.

A pártnak van egy lapja a „Független Kizgazda”, amelyet Szakács Andor szerkeszt Igazi magyar néplap, amely eltalálta mindig a hangot, hogyan kell a nép érdekeit szolgálni. Szakács Andor horribilis áldozatokat hozott ezen lap érdekében.

A lap igyekezett a párt politikáját követni, mégis azzal a különleges eljárással, hogy akkor amikor a párt lábhoz tette a fegyvert és a parlamentben hallgatott

Szakács Andor lapjában rámutatott a nép bajaira.

Természetesen a mór megtette kötelességét, tehát mehet. Ezt az elvet gyakorolja a Független kizgazdapárt is amikor „Szabad szó” címmel új lapot adott ki, amely Imrédy Béla dicsőítésével foglalkozik. Így aztán János arca lesz a Független kizgazdapártnak. lesz lapja, amelyik ellenzékileg harcol a nép jogaiért és lesz lapja, amelyik dicsőíti a mai rendszert, szóval minden irányba eleget tesznek.

Ujra kiujultak a harcok a hajduszoboszlói polgármesteri állás körül

Alig egy esztendeje ült el az a háborúság, amely Hajduszoboszló város vezetősége és a képviselő-testület egyes tagjai között tartott. A támadások homlokterében a polgármester, dr. Marton Gábor állott, akit Nagy Ferenc bizottsági tag különböző szabálytalanságokkal vádolt.

Megindult a vizsgálat a polgár-

mester és néhány vezető tisztviselő ellen, azonban az alispáni vizsgálat, majd a fegyelmi vizsgálat is csak kisebb mulasztásokat állapított meg és a vezető tisztviselők továbbra is állásukban maradtak.

Az így felkavart vihar után végre csend lett a kis alföldi városban és megindult s remélni lehetett, — hogy megindul az építőmunka.

Belvárosi Takarékpénztár RT
debreceni fiókja
Piac ucca 55

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával

A törzsökös magyar mozgalomról

Azok, akik a törzsökös magyar mozgalom érdekében Baráti Huszár Andor vezetése alatt társadalmilag szervezkedtek, lapot is bocsájtottak ki „Sárkány” címmel. A lapban feltűnőek azok a cikkek, amelyek hangsúlyozzák, hogy a fajvédelmi propagandát át kell alakítani a törzsökös magyar védelem propagandájává.

A következőket mondja a lap: A magyar értelmiségnek és középosztálynak több mint kétharmada idegen származású és a 9 és fél milliónyi túlnyomó többségben törzsökös magyar származású nemzettest sorsát ez a 300.000 főnyi középosztálybeli ember olyan politikai hatalommal határozza meg, melyben maguk az érdekelt milliók aránylag kis beleszóval bírnak.

A 300.000 főre tehető középosztályban alig 100.000 a nem törzsökös magyar, hanem részben német, szász, hienz, részben szláv, oláh, görög, cincár, vagy nyugat-európai eredetű. Ezek nevezik magukat árja származásúknak. — A harmadik zsidó származású.

Az igaz magyar szabadelvűség, amely keblére ölelt mindenkit a Szent Istváni gondolat jegyében s ez kedvező volt az árja- és zsidó-származású magyar testvérekre.

Az állami és nemzeti életnek szörnyű valóságában, amelyet a világháború tetőzött be, — az egyre jobban előretörő zsidóság egyes mohóbb és aggálytalanabb rétegei a saját kozmopolitikus és internacionális receptjeik szerint kísérelték meg forradalmi eszközökkel mohó és botor módon, az összeomlás után, az állami és nemzeti erőhanyatlás mélypontján a saját izlésük és érdekeik szerint ujjaszervezni ezt az országot. A kísérletet a középosztály másik, árjavezetés alatt álló részének gyáva meghunyászkodása mellett végül is a törzsökös magyar nép ellenállása törte meg.

Es ekkor előbujtak a tuloldaliak. A nemzeti megújulás helyett jött a sváb reakció. Jött a kereszténynemzeti kurzus, majd a feduális érdekeket az ancien régime zsidóvá polgári haszonlesésnek érdekeivel egyeztető ujmaradi konszolidációs rendszer.

Es a törzsökös magyar értelmiség, a törzsökös magyar polgárság, a törzsökös magyar népmilliók? Szenvedő szemlélték voltak hályogos szemmel mindennek. Páran lázadtak csak. — A háború előtt és alatt Ady Endre. A háború után Szabó Dezső. Elvetélődtek, felőrölték, összeomlottak. — Felőrölték az idegen használatba adott magyar élet. Közben az indigénak szaporodtak és sokasodtak. A sváb reakció a keresztény megújulás álarcában a szekere elé fogta az értelmiség törzsökösen magyar kisebbséget is. Amelyik vállalatba egy zsidó betette a lábát, egy év múlva ötöt hozott magával és amelyik pozícióban egy sváb foglalta el helyét, egy év múlva már tíz árja rakta körülötte a kartotékokat. — Nem csak a magyar népmilliók súlyos, néma szenvedésével, néma forradalmával szemben volt süket és meg nem értő ez a sváb zsidó

wirtschaft, hanem a törzsökös értelmiség és középosztály ellen is acsarkodott. — Az árjaság diadalt aratott. Evről-évre jobban szorította háttérbe a zsidóságot és a földi minták után dikálta a gleichschaltolás ütemét. — Hovatovább

azonban árijából lett magyar keresztény magyar testvéreink hozzáfogtak, hogy bennünket is teljesen kiszorítsanak.

Es ez nem is látszik már számukra nehéz feladatnak, hiszen a társadalmi és gazdasági élet egyen

súlyáról hozott törvény, amely a zsidóság egyensúlyát nyirbálta meg, immár a zsidó ellensúlytól is megfosztotta mohó előtörését. A kisebbségbe szorult törzsökös magyarság egyre nehezebb helyzetben van.

A néprajz jelentősége nemzeti szempontból

A néprajz nagy tudományos és művészi kincsei mellett annak nemzeti értéke is hatalmas: és pedig egy az egész nemzet, mint egyes vidék és városok szempontjából.

Jelentősége az egész nemzetre nézve az, hogy feltárja a múlt tárgyi hagyományait, jelen időben a néprajz alkotásain a nemzeti genius elevenedik meg, jövőre nézve pedig biztosítja a nemzet életét — (gondoljunk a finn és a lengyel nemzetre), melyeket az elnyomatás alatt a néprajz mellett, hogy népe nemzeti ruhában járt, lakásában ősi butorait használta, a népi dalokat, táncokat megőrizte, stb.

A néprajz a nép szellemi életének ősi fényét, érzéseinek kezdetét tárja fel. — A nemzeti mivolt alapvető elemeit, a faj sajátosságait, a szellemi hagyományokon és tárgyi hagyatékokon keresztül ismerteti. A néprajz felhívja az érdeklődésünket arra az ősi alapra, amelyen a közös nemzeti műveltség nemzeti sajátosságaiban tovább folytathatja jövő életét. A néprajz a nemzet történelmének ismeretlen korszakába is bevilágít és a nemzeti történet sok ismeretlen kérdését fejtje meg, kimutatja a faji sajátosságokat és a rokoni kapcsolatokat, felkutatja, összegyűjti, feleleveníti a nemzet veszendő értékeit.

A néprajzi kutatások által megmentett szellemi és tárgyi értékek a múlt megkövesedett tanui, melyeket, mint nemzeti szent ereklyéket kegyelettel kell őriznünk.

A néprajzi munkálkodás gyümölcsei a szellemi életet változatosabbá, színesebbé és gazdagabbá teszi.

A nemzet tárgyi és szellemi új jászületése szempontjából kiszámíthatatlan értékű. Megmenti a nemzetet a nagyobb népekbe való beolvadástól. Idegen államban élve, addig őrzi meg nemzeti jellegét, — míg beszédén kívül megőrzi ősei meséit, énekeit, táncait, nemzeti ruhában jár, nemzeti díszítő motívumokat megőrzi, hazai lakásában, ruházatán lehetővé teszi, hogy a jövőben is hű fia maradjon nemzetének. Megtanít arra, hogy ősi alapon kell fejleszteni a népművészetet, ha megakarjuk annak nemzeti sajátosságát őrizni.

Nagy értéke van az olyan vidék és város számára, mert megőrzi, megbecsüli és ismerteti népének értékét, mert a szellemi hagyományok és tárgyi hagyatékok révén dicső hirt és anyagi jólétet szerez.

A város nevét híres néprajzi tárgyai: viselete, kézimunkái, cserpei ország, világ előtt ismeretessé teszi azokat kiviszi külföldre az idegen meglátogatja, a híressé lett vidéket, hogy megismerje miképpen él a nép falvaiban, házaiban, ami idegenforgalmát magalopozza, vagy növeli és keresetet nyújt a vidék lakóinak. Megismeri az idegen, hogyan ruházkodik, milyen nótákat dalol s ha nem is érti a szöveget gyönyörködötti a dallama, milyen a téma mely mellett elmulat. Milyen a vidék háza és tája, milyen butorral rendezi be, milyen a tűzhely és annak eszközei.

Igy a vidék vonzóerőt nyer néprajz által, nem egy kis község melynek sem gyógyfürdője, sem tájszépsége nincs néprajzának köszönheti világhírét idegen forgalmát, anyagi helyzetének javulását.

Amikor tehát össze akarunk forni népünk ősi múltjával, amikor nemzetünk jövőjéért akarunk dolgozni legelső sorban néprajzi térre kell fordítani figyelmünket, meg kell mentenünk ez ősi hagyományokat, és hagyatékokat, meg kell azokat becsülni, fel kell kutatni, össze kell gyűjteni, ismertetni és újra feleleveníteni.

Az új német deviza-törvény

Berlinből jelentik: A birodalmi gazdasági miniszter közzétette a devizagazdálkodásról szóló új törvényt. A törvény 1938. január 1-én lép életbe az egész nagynemzet birodalom területén. Az új deviza-törvény lényegében az 1935 február 4-i devizagazdálkodási törvény előírásait, az azon változtató két további törvény intézkedéseit és az ezekkel kapcsolatos tizenegy végrehajtási utasítást foglalja magába. Különös súlyt helyeztek a hasonló tényállások szoros összefoglalására és a törvény nyelvének egyszerűsítésére. Az eddigi devizajogi korlátozások lényegükben változatlanok maradtak. A gyakorlati tapasztalatok során azonban szükségesnek mutatkozott, hogy további intézkedéseket tegyenek a törke menekülések megakadályozására. Ezért ajándékok elküldését és behozatalát,

valamint bármilyen kivándorlási javaknak a külföldre való kivitelét engedélyezéshez kötik. Német állampolgárságú és állampolgárság nélküli zsidók a külföldi utasforgalomban semmi olyan eszközt nem vihetnek magukkal, amely nem szükséges személyi használatukra. Az új deviza büntetőjogban szintén történt néhány változás. A devizahivatalok a pénzügyi hivatalokhoz hasonlóan felhatalmazást kapnak arra, hogy kisebb devizavisszaélések esetén büntetéseket rójanak ki.

Az új rendelkezések értelmében ajándéktárgyakat, valamint a háztartáshoz tartozó berendezési tárgyakat a jövőben csak külön engedéllyel lehet külföldre elvinni. Ajándéktárgyaknál a postai szállításhoz is külön engedély kell, ha a csomag külföldre megy.

Magyar Országos Központi Takarékpénztár

Sürgőnycim: „MOKTÁR” Debrecen, Piac-u. 36. szám. TELEFON 20—21

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával

Debreceni Közraktár és Kereskedelmi R.-T.

Iroda és raktárházak: Hid ucca 16. sz. Telefon: 20—58.

Mindenféle terményt legelőnyösebben vásárol és tárol. Elraktározott terményre, borra kedvező feltételek mellett kölcsönt folyósít 000 000 000 000

A válság és a falu

Irta: KAJEL ENDRE

És ha az államférfi ennek programpontnak a kitejtésénél egyenként megtudja mutatni, hogy ezek és ezek a kérdések várnak megoldásra és, ha felelős államférfi, akkor már nemcsak mondja, de három hét alatt be is állítja az egész munkát úgy, hogy a negyedik héten már a falu népe dolgozhat is a saját sorsa felvirágoztatásán és építheti saját boldogulásit azokon az alapokon, melyek már 900 esztendő óta alapjai a magyar falu életének, de amelyről íme most egy jötevő kéz letisztogatta a törmeléket és alkalmatossá teszi ezeket az alapokat, hogy ráépítsék a magyar falu sorsát újabb 1000 esztendőre. Ha a magyar falu belső berendezettsége erős, akkor a magyar nemzeti állam berendezettsége megrendíthetetlen. Fontos dolog itt ráfigyelni Jaross Andor szavára, amikor azt mondja: „Amikor először módomban van a magyar néphez szólni, engedjék meg, hogy az első virágszálát a magyar parasztság felé nyújtsam. Az uttörők mindig a magyar falvak házaiból kerülnek ki... a magyar parasztság és kisiparosság mindig mellettünk állottak. Ennek a parasztságnak és kisiparosságnak a magatartása 20 évi küzdelemben megedzett kitar-tása lesz majd az a kovász, amiről cikkemben szólottam.” Miért féljünk ettől a parasztságtól, amely végezte az uttörő munkát. Az áldozatos vezetőség mindig ott tudta magamögött a visszacsatolt magyarok milliónyi táborát. — És ezek a vezetők mindig érezték is ennek a tábornak az erejét valahányszor a prágai kormánnyal kellett tárgyalniuk, vagy valami sérelem dolgában kellett interpellálniuk. Ez az együtt érző lélek volt az, ami kitermelte magából a komáromi első tárgyalás alkalmával a „mindent vissza” jelszavát. Így áll előttünk a visszacsatolt magyarság, mint kovász.

Ha még hozzáveszem azt, hogy kiépítettek egy olyan szövetkezeti hálózatot, amelyet az államhatalom minden nyomásával szemben kellett kiépíteniük, akkor tisztában lehetünk azzal, hogy ez a feszítő erő, amelyik ebben az elnyomott magyarságban működött megvan ma is és működni, hatni akar ez után is. Itt áll elő tehát a szükségése annak a kormányférfiak számára, hogy ezt a hatni akaró erőt építésre használja fel. — Sohasem szerettem a jelszavas politikát és mikor falusi emberek dolgáról beszélek, akkor legelső sorban a falu dolgát akarom tisztázni. Amikor tehát arról a feszülő erőről van szó, amelyik ott szunnyad a falu életében, akkor az első követelése az államférfiival szemben az, hogy a faluban levő erőt első sorban a falu felvirágoztatására fordítsa.

A mai magyar élet államférfiának tehát az az első feladata, — hogy tisztán lássa a felvidéki magyarság erejét, amely győzelemmel végezte ő maga harcát egy ellen-séges államhatalommal szemben de tudnia kell azt, hogy ugyanez

az erő milyen mértékben szunnyad a Csonkamagyarország népében. Ha már most a felvidékiek egy tizedrészt erővel csodákat tudtak kivívni, akkor egy magyar államférfi a megtízszereződött erővel újabb csodákat tud biztosítani a Csonkamagyarország részére. Miután pedig ezekre a csodákra szükség van, de miután ezeknek a szükséges csodáknak lehetősége is adva van, ezeknek az adottságoknak a valóra váltását várja a

magyar nép a maga kormányától. S mindaddig míg ez a reménység valóra nem válik, a magyar kormány helyén nem maradhat. — Ezekben a sorsdöntő percekben mindannyian érezzük, hogy milyen nehéz dolog egy kormányválság. Azonban minden hiába, mert ha a falu dolgát rendbe nem tesszük, akkor sorozatos kormányválságba vesszük bele a nemzetet.

A válság mindig egy kis lázat jelent, a lázas állapot pedig so-

- Második közlemény -

hasem jó sem az egyénre, mégkevésbé a nemzetre nézve. Csendes falusi magányomban figyelemmel kísérve a válság jelenségeit, kötelességemnek tartottam, — hogy felelősen figyelmeztető szavamat, mert az eddig néma falu nem adott hangot, — csak katonát — szükségesnek tartottam, hogy a magyar közélet zürzavarában a falu egyszerű igazsága is hangot adjon.

— Vége —

Az Alföldön is idegenek akarnak petróleumot bányászni

Néhány év előtt a kincstár egy amerikai vállalattal kötött szerződést földgáz és petróleumkutatásra s odaadtuk nagyon hosszú időre az egész Dunántul a kibányászandó földgáz 15, illetve a petróleum 12 százalékáért. Közgazdasági tudósaink úgy látszik, akkor sem bíztak abban az egy-két szakemberben, aki körömszakadtig vitatta, hogy a Dunántul és az Alföld a földgáznak és petróleumnak valószínű kincsesbányája.

Nálunk ez már így szokott lenni különösen ha valószínű magyarok vitatnak valamit. Rikkár adnak igazat nekik! Így volt ez a Dunántullal is. Most aztán egyik petróleumkutató másik után ontja a kincset az idegen vállalatnak, amelyik potomáron jutott hozzá.

Az se nagy vigasztalás, hogy most már magyarnevű részvénytársasággá alakult s egy-két magyar nevű ur is szerepel a sok idegen között. Ha a kincstár, amelyik olyan sok pénzt költ mindenfelé erre is többet költött volna s maga találja meg a dunántuli petróleumot, hiszen Bükkösreken is talált — sokkal nagyobb percentért adhatta volna oda a kitermelést s busásan térülne vissza a kutatásra fordított költség.

Most úgy halljuk, hogy az egész Dunántul mellé, ami már magában is baj, hogy mind idegen kézre került, még a megszállás alól fel szabadult Csallóköz és a többi azzal érintkező Felvidéket is oda akarják adni annak az amerikai vállalatnak, megint csak olyan olcsón.

Vajon ha annak jó a terület, nekünk miért nem jó s különösen miért olyan olcsó, amikor amióta az első szerződést kötötték velünk már két petróleumbánya is keletkezett Magyarországon: a lispei és a bükkösreki?

Ráadásul úgy hírlik, hogy az ország másik felét, a Tiszántult is kéri egy másik idegen társaság, — hogy ott szintén földgázt és petróleumot bányásson. Ha azoknak a németeknek Debrecen, Hajduszentpéter és Karcag s a sok többi földgázos alföldi kut után jó volna a Tiszántul, vajjon szabad-e odaadnunk, és pedig valószínűleg olcsón

hiszen a másik is úgy kapta? Mi attól félünk, hogyha a Tiszántulra is betelepülnek a német sógor, ott az alapítandó részvénytársaságban még majd magyarnevűek sem lesznek s még kislul, hogy a mi tőzsgyökeres magyar Tiszántulunk is ruszin település volt! Inkább ne adják el a tiszántuli petróleumbányászatot, mert mi már nagyon régen ismerjük sőt használjuk ott a földgázt s elhisszük idegen tudósok nélkül is a magunk hozzáértőinek, hogy van ott petroleum is. Már megint ne lenne annyiszunk, mint a németeknek?

A szerkesztő

ANGOL MAGYAR BANK

DEBRECENI FIÓKJA

Alaptőke és tartalékalap:
40,000,000,- P

DEBRECEN, Piac és Miklós ucca sarok
Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával

A Mária Terézia tallérok megszűnnek Afrikában

150 esztendeje annak, hogy a Mária Terézia tallérok Afrika különböző országaiban mint pénzegység forgalomba kerültek.

A benszülőttek közkedvelt pénze volt a Mária Terézia tallér mely Abeszniában, az angol egyiptomi Szudánban, Eritreában, az olasz Szomáli földön, és Arábia egyes területein általánosságban forgalomban volt. A tallér szükségletet 150 esztendőn a bécsi pénzverde szállította az egyes helyekre, és 1751 től 1935 ig kettőszáznegyvenhét millió ilyen tallért készítették el.

Azóta változtak az idők mert 1935 óta a római pénzverde is készít tallérokat és 1938 óta már

Párizs és London is készíti ezeket.

Az Olasz Kelet-Afrikát érintő rendelkezés következtében ezeken a területeken 1939 től tallérnak, mint fizetési eszköznek a szerepe megszűnik. Erre a térszere azért kényszerült Olaszország, hogy a lira és a tallér közötti valuta dualizmust megszüntethesse, Olaszország gyarmati valuta politikájában ugyanis ez konoly veszélyt jelentett. Az Abeszni-Olasz háború kitérésekor kb. 50 millióra becsülték azt a tallérmennyiséget, mely ott forgalomban és teaurálva volt. Az olasz rendelet következtében és többi otllevő államban is a tallér jelentősége lényegesen csökkenni fog s így ennek a pénz-nemnek a teaurálása megszűnik.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

DEBRECENI FIÓKJA Saját tőke cca 71.600 000 P
Valuta és deviza igénylések. — Külföldi átutalások.
Telefonszám: 23-70 23-71. DEBRECEN, FERENC JÓZSEF UT 32. SZÁM.

KETTER ÉTTERMEI

BUDA, XI. Horthy Miklós ut 48
Szép és kellemes helyiségben
estéknél és ünnepnapokon a déli
órákban is zalaegerszegi Hor-
váth Rezső cigányzenekara muzikál
Közismert jó konyha!
Dreher-sörök - Fajborok